

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมะขูนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลมะขูนหวาน ศึกษาพฤติกรรมด้านสุขภาพของผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขูนหวาน สำนวณความรู้ความเข้าใจของประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับกองทุนหลักประกันสุขภาพ และศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุนหลักประกันสุขภาพ ของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขูนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ ผู้นำชุมชน จำนวน 47 คน และประชาชนทั่วไป จำนวน 353 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบแบบ One sample t-test และค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ส่วนของผู้นำชุมชน

ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 61.70) มีอายุระหว่าง 20 – 59 ปี (ร้อยละ 82.98) ส่วนใหญ่สมรสแล้ว (ร้อยละ 82.98) มีระดับการศึกษาประถมศึกษา (ป.4 หรือ ป.6) (ร้อยละ 36.17) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 57.45) มีบทบาททางสังคมเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยกำนันหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการหมู่บ้าน (ร้อยละ 38.30) ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีสุขภาพร่างกาย สมอง และจิตใจเป็นปกติ (ร้อยละ 61.70) และคนในครอบครัวก็มีสุขภาพร่างกาย สมอง และจิตใจเป็นปกติเช่นกัน (ร้อยละ 74.46) ส่วนใหญ่จะมีความเสี่ยงอันตรายจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร (ร้อยละ 40.43) ส่วนใหญ่ออกกำลังกายเป็นประจำ สม่ำเสมออย่างน้อย สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละไม่ต่ำกว่า 30 นาที เป็นอย่างน้อย (ร้อยละ 53.19) มีการตรวจสุขภาพเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 74.47) และรับประทานอาหารหวาน มัน เค็ม โดยรับประทาน นานๆ ครั้ง (ร้อยละ 85.10)

ผู้นำชุมชนเกือบทั้งหมดรู้จักกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน (ร้อยละ 97.87) ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับกองทุนฯ จากหอกระจายข่าว หอกระจายเสียง หรือเสียงตามสายในชุมชน (ร้อยละ 63.83) มีความคิดเห็นว่ากองทุนฯ มีประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวในระดับมาก (ร้อยละ 57.45) และเห็นว่ากองทุนฯ มีประโยชน์ต่อส่วนรวมและชุมชนในระดับมากเช่นกัน (ร้อยละ 57.45) และเกือบทั้งหมดมีความยินดีหากได้รับเชิญให้เป็นกรรมการ อนุกรรมการ เพื่อทำงานอาสาสมัครด้วยจิตอาสาให้กองทุนฯ (ร้อยละ 91.49)

5.1.2 ส่วนของประชาชน

ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 54.96) มีอายุระหว่าง 20 – 59 ปี (ร้อยละ 82.98) ส่วนใหญ่สมรสแล้ว (ร้อยละ 75.07) มีระดับการศึกษาประถมศึกษา (ป.4 หรือ ป.6) (ร้อยละ 61.19) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 47.88) ทั้งหมดมีสถานภาพเป็นประชาชนธรรมดา (ไม่มีตำแหน่ง/หน้าที่ใด) ส่วนใหญ่มีสุขภาพร่างกาย สมอง และจิตใจเป็นปกติ (ร้อยละ 78.47) และคนในครอบครัวก็มีสุขภาพร่างกาย สมอง และจิตใจเป็นปกติเช่นกัน (ร้อยละ 70.82) ไม่มีความเสี่ยงใดๆ ในการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 42.78) มีการออกกำลังกายบ้าง น้อยกว่าสัปดาห์ละ 3 ครั้ง (ร้อยละ 48.16) มีการตรวจสุขภาพเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 71.10) และรับประทานอาหารรสหวาน มัน เค็ม โดยรับประทานนานๆ ครั้ง (ร้อยละ 79.04)

ประชาชนส่วนใหญ่รู้จัก กองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน (ร้อยละ 84.70) ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับกองทุนฯ จากหอกระจายข่าว หอกระจายเสียง หรือเสียงตามสายในชุมชน (ร้อยละ 63.46) มีความคิดเห็นว่ากองทุนฯ มีประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวในระดับมาก (ร้อยละ 57.45) และเห็นว่ากองทุนฯ มีประโยชน์ต่อส่วนรวมและชุมชนในระดับมากเช่นกัน (ร้อยละ 63.74) ส่วนใหญ่มีความยินดีหากได้รับเชิญให้เป็นกรรมการอนุกรรมการ เพื่อทำงานอาสาสมัครด้วยจิตอาสาให้กองทุนฯ (ร้อยละ 54.96)

5.1.3 ผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

การดำเนินงานของกองทุนตามความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและประชาชนในภาพรวมเห็นว่าบรรลุผลในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) โดยมีผลการดำเนินงานที่บรรลุผลค่อนข้างมาก ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมตรวจสุขภาพร่างกาย เช่น วัดความดันโลหิต ตรวจระดับน้ำตาลในเลือดให้ประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนทราบถึงสุขภาพของตนเอง ($\bar{X} = 3.69$) มีการจัดให้มีแพทย์ พยาบาล หรือ อสม. มาปฏิบัติหน้าที่ประจำสถานีอนามัย ($\bar{X} = 3.67$) มีการจัดอบรมความรู้หรือมีกิจกรรมเชิญชวนให้ประชาชนเลือกลดอาหารหวาน มัน เค็ม ลดเครื่องปรุงรส เพิ่มผักผลไม้ ($\bar{X} = 3.64$) มีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันโรคระบาด เช่น การกำจัดขยะ การแจกทรายกำจัดลูกน้ำยุงลาย การแจกอุปกรณ์

ป้องกันโรค การให้ความรู้ ($\bar{X} = 3.61$) มีการจัดกิจกรรมตรวจสุขภาพ ดูแลครรภ์ ตรวจสุขภาพ การให้วัคซีนเด็กและหญิงที่ตั้งครรภ์ ($\bar{X} = 3.60$) มีการส่งเสริมกิจกรรมการออกกำลังกายของคนในชุมชน เช่น แอร์โรบิค ไทจิ จี้กง กิจกรรมปั่นจักรยาน ฯลฯ ให้ประชาชน ($\bar{X} = 3.56$) มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านสุขภาพและจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลด้านสาธารณสุข เช่น การระบาดของไข้เลือดออก ไข้หวัดนก ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ ($\bar{X} = 3.51$) มีการเชิญชวนให้ อสม. เข้ามาร่วมดำเนินการกับกองทุนในการดูแล ป้องกัน ส่งเสริมสุขภาพประชาชน ($\bar{X} = 3.49$) ตามลำดับ

5.1.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน

ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหลักประกันสุขภาพฯ อยู่ในระดับมาก มีคะแนนในช่วง 15 – 20 คะแนน จำนวน 365 คน คิดเป็นร้อยละ 91.25 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนในช่วง 8 – 14 คะแนน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 และไม่มีประชาชนคนใดมีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำ

5.1.5 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุนหลักประกันสุขภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน

ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของกองทุนฯ ในภาพรวม พบว่ามีส่วนร่วมค่อนข้างมาก ($\bar{X} = 3.51$) โดยประเด็นการมีส่วนร่วมค่อนข้างมาก ได้แก่ การเคยเข้าร่วมกิจกรรมตรวจสุขภาพเบื้องต้น เช่น ตรวจวัดความดัน ตรวจน้ำตาลในเลือด ตรวจสารเคมีในเลือด ($\bar{X} = 4.18$) การเข้าร่วมรณรงค์กิจกรรม ลดหวาน มัน เค็ม เพิ่มผักผลไม้ และได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภค ($\bar{X} = 4.17$) เคยเข้าร่วมกิจกรรมอบรมความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและการป้องกันโรคที่มีการจัดขึ้น ($\bar{X} = 3.95$) มีส่วนร่วมติดตามรับทราบข่าวสารของกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน ($\bar{X} = 3.88$) ได้เข้าร่วมพิธีประกาศเจตนารมณ์ลดหวาน มัน เค็ม ระดับตำบลและหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.74$) เคยเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย เช่น แอร์โรบิคของแม่บ้าน ไทจิ จี้กงของผู้สูงอายุ กิจกรรมปั่นจักรยาน ($\bar{X} = 3.68$) เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานีอนามัย (ศูนย์สุขภาพชุมชน) ดำเนินการ เช่น การค้นหากลุ่มเสี่ยงวัณโรค อบรมกลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน ($\bar{X} = 3.67$) และเคยสละเวลาในการเข้ามาช่วยเหลือกิจกรรมของกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน ($\bar{X} = 3.41$) ตามลำดับ

5.1.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน ได้แก่ ควรมีการส่งเสริมเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชน และจัดหาอุปกรณ์ ออกกำลังกายเพิ่มเติม ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ

กองทุนฯ อย่างต่อเนื่อง สมมาเสมอ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลและกิจกรรมต่างๆ และเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ธรรมนูญให้เด็กและเยาวชน รวมถึงผู้สูงอายุในชุมชน เห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย ให้ความสำคัญกับสุขภาพของเด็กและเยาวชนมากขึ้น จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เรื่องสุขภาพ รักษาสภาพแวดล้อมในชุมชน มีกิจกรรมธรรมนูญให้คนในชุมชน เลิกเหล้า บุหรี่ หันมาออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และควรจัดหางบประมาณเพื่อมาสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของกองทุนมากยิ่งขึ้น

5.1.7 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 การดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวานบรรลุประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ในระดับไม่มาก

การดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวานบรรลุประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ในระดับไม่มาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

สมมติฐานข้อที่ 2 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพไม่มาก

ประชาชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพไม่มาก ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

สมมติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน

จากผลการวิเคราะห์ด้านปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและด้านการศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุนฯ ของประชาชนในระดับปานกลาง ($r = .048$, $r = .059$) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทำให้การทดสอบสมมติฐานในข้อนี้ ได้รับการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน ตามความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและประชาชนในภาพรวมเห็นว่าบรรลุผลในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) แต่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของกองทุนฯ ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X} = 3.51$) ใกล้เคียงกับผลการศึกษาของสมเดช สายสุด (2549) ที่ได้ทำการวิจัยประเมินผลการ

ดำเนินงานตามนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ปีงบประมาณ 2547 ของเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้รับบริการมีความพึงพอใจทั้งด้านนโยบายด้านการดูแลสุขภาพ และด้านการดำเนินงานของเครือข่ายฯ ภายใต้นโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นและความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ ที่เห็นว่าการบริหารงานภายใต้นโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าบรรลุผลในระดับมาก เช่นเดียวกัน

โดยการดำเนินงานด้านต่างๆ ที่ผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไปเห็นว่าเป็นการดำเนินงานที่มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการปฏิบัติต่อไป ได้แก่ การจัดอบรมความรู้หรือมีกิจกรรมเชิญชวนให้ประชาชนลดอาหารหวาน มัน เค็ม ลดเครื่องปรุงรส เพิ่มผักผลไม้ การจัดกิจกรรมตรวจสุขภาพร่างกาย เช่น วัดความดันโลหิต ตรวจระดับน้ำตาลในเลือดให้ประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนทราบถึงสุขภาพของตนเอง การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันโรคระบาด เช่น การกำจัดยุงลาย การแจกทรายกำจัดลูกน้ำยุงลาย การแจกอุปกรณ์ป้องกันโรค การให้ความรู้ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวเป็นการดำเนินงานในลักษณะการป้องกันโรค เป็นการกระตุ้นเตือนให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันโรค การกระตุ้นให้ประชาชนลดอาหารหวาน มัน เค็ม ลดเครื่องปรุงรส เป็นการสร้างความตระหนักให้ประชาชนเห็นถึงอันตรายของโรคความดันโลหิตและโรคเบาหวาน ซึ่งเป็นภัยเงียบที่ประชาชนในพื้นที่ตำบลมะขุนหวานมีความเสี่ยงสูง จึงสอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของพื้นที่ ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคหรือความเจ็บป่วย ผู้นำชุมชนและประชาชนเห็นว่าการจัดให้มีแพทย์ พยาบาล หรือ อสม. มาปฏิบัติหน้าที่ประจำสถานีอนามัย มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและควรปฏิบัติต่อไป เนื่องจากจัดให้มีแพทย์ พยาบาลหรือ อสม. มาปฏิบัติหน้าที่ประจำสถานีอนามัย นั้นทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้นไม่ต้องเดินทางไปโรงพยาบาลในตัวอำเภอ ส่วนการที่ อสม. มาปฏิบัติหน้าที่ประจำสถานีอนามัยช่วยให้ประชาชนได้รับความสะดวกเนื่องจาก อสม. เป็นบุคคลในชุมชนทำให้การติดต่อสื่อสารมีความเข้าใจยิ่งขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ประชาชนได้รับประโยชน์โดยตรงจากกิจกรรมดังกล่าว

5.2.2 พฤติกรรมด้านสุขภาพของผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาพฤติกรรมด้านสุขภาพของผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน พบว่า ผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่มีสุขภาพร่างกาย สมอง และจิตใจเป็นปกติ การทำงานหรือการประกอบอาชีพไม่มีความเสี่ยงต่อปัญหาด้านสุขภาพ เนื่องจาก แต่มีบางส่วนเสี่ยงอันตรายจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร เนื่องจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีการออกกำลังกายเป็นประจำ สม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละ

3 ครั้ง ครั้งละไม่ต่ำกว่า 30 นาที เป็นอย่างน้อย ส่วนกลุ่มประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่มีการออกกำลังกายบ้าง น้อยกว่าสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ทั้ง 2 กลุ่มมีการตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ด้านพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหาร พบว่า การชอบรับประทานอาหารรสหวาน มัน เค็ม จะรับประทานนานๆ ครั้ง ซึ่งประเด็นทั้งหมดที่กล่าวมาถือได้ว่าผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไปมีพฤติกรรมด้านสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้กองทุนหลักประกันสุขภาพได้เข้าไปดำเนินการประชุมประชาคมระดับหมู่บ้านและประชุมประชาคมระดับตำบลเพื่อประกาศเจตนารมณ์ในการลดหวาน มัน เค็ม เพิ่มผักผลไม้ ให้เป็นวาระของตำบล โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานราชการในพื้นที่เป็นแบบอย่างในการลดอาหารรสหวาน มัน เค็ม และจัดอบรมการปรุงอาหารเพื่อสุขภาพ โดยลดการใช้เครื่องปรุงรส ให้กับผู้ที่ทำหน้าที่ปรุงอาหารในงานบุญต่างๆ ของชุมชน ส่วนในการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน กองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมะขูนหวานสนับสนุนงบประมาณส่วนใหญ่ในการส่งเสริมสุขภาพและส่งเสริมการออกกำลังกาย เช่นการสร้างเสริมสุขภาพกายสุขภาพใจผู้สูงอายุ การส่งเสริมกิจกรรมปั่นจักรยานของชมรมจักรยานทุกวันพุธ การส่งเสริมสุขภาพผู้ติดเชื้อ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกายตลอดทั้งปี การสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของเด็กนักเรียน การสนับสนุนพัฒนาการของเด็กและการดูแลมารดาหลังคลอด เป็นต้น

5.2.3 การรับรู้ของประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับกิจกรรมของกองทุน และการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน

การรับรู้ของประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับกิจกรรมของกองทุน พบว่า ผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไปรู้จักกองทุนหลักประกันสุขภาพฯ เนื่องจากกองทุนดำเนินการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของกองทุนสม่ำเสมอและในการดำเนินงานของกองทุนนั้นมีคณะกรรมการและอนุกรรมการที่ส่วนใหญ่มาจากภาคประชาชนในพื้นที่ และครอบคลุมทุกหมู่บ้าน โดยส่วนใหญ่จะรับทราบกิจกรรมของกองทุนจากหอกระจายข่าว หอกระจายเสียง หรือเสียงตามสายในชุมชน ทั้งนี้พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะขูนหวานมีหอกระจายเสียงระดับตำบล และระดับหมู่บ้านเป็นช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงประชาชนในพื้นที่มากที่สุด และทั้ง 2 กลุ่มมีความยินดีที่จะเข้ามามีส่วนร่วมหากได้รับเชิญให้เป็นกรรมการ อนุกรรมการ ทำงานอาสาสมัครด้วยจิตอาสาให้กองทุนฯ ซึ่งถือได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารและติดตามกิจกรรมต่างๆ ของกองทุนฯ อย่างสม่ำเสมอ มีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงานของกองทุนฯ มีความยินดีและเต็มใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกองทุนฯ

5.2.4 ด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนและผู้นำชุมชนต่อกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามหวาน

ผู้นำชุมชนและประชาชนมาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับมากในส่วนของที่มาและโครงสร้างกองทุนฯ บทบาทหน้าที่กองทุน การบริหารจัดการกองทุน กิจกรรมที่กองทุนดำเนินการ แสดงให้เห็นว่ากองทุนได้ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนอยู่เสมอผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ เช่น หอกระจายข่าว แผ่นพับ การประชาสัมพันธ์ผ่านเวทีประชาคม นอกจากนั้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของกองทุนที่มีอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของกองทุน นอกจากนั้นกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมของกองทุนที่เน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหรือขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนได้โดยตรงนั้นทำให้ประชาชนมีความสนใจต่อการดำเนินงานของกองทุน ซึ่งส่งผลให้ประชาชนและผู้นำชุมชนมีความรู้ความเข้าใจต่อกองทุนฯ ระดับมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1. จากผลการศึกษาจะพบว่า มีประชาชนบางส่วนที่มีพฤติกรรมด้านสุขภาวะที่เสี่ยงในการประกอบอาชีพ เช่น ภาวะเสี่ยงจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร กองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามหวาน ควรมีโครงการตรวจสอบหาสารเคมีในเลือดให้แก่ประชาชนที่อยู่ในภาวะเสี่ยงจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรเป็นประจำ รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมณรงค์เพื่อให้เกษตรกรมีความตระหนักเกี่ยวกับอันตรายจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร เพื่อเป็นการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร และเป็นการเสริมสร้างสุขภาวะที่ดี ลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน

2. ประชาชนบางส่วนยังมีการออกกำลังกายไม่สม่ำเสมอ ควรมีการรณรงค์ส่งเสริมกิจกรรมการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ หรือจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องออกกำลังกายมาให้บริการประชาชนในแหล่งชุมชน สวนสาธารณะเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้มีความหลากหลาย และเพื่อให้ประชาชนได้เลือกออกกำลังกายตามความถนัดและความชอบของตนเอง

3. กิจกรรมเกี่ยวกับการบริโภคอาหารด้วยการลดหวาน มัน เค็ม ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีการรับประทานอาหารจำพวกหวาน มัน เค็มอยู่บ้าง ถ้าหากมีการรณรงค์หรือจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการลดหวาน มัน เค็ม อย่างสม่ำเสมอ จะทำให้ประชาชนตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริโภคอาหารของตนเองและคนในครอบครัวมากยิ่งขึ้น

4. ควรมีการชักชวนและปลูกฝังเยาวชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับสุขภาพที่กองทุนฯ จัดขึ้น เพื่อให้เยาวชนซึ่งเป็นลูกหลานของคนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม และมีส่วนชักจูงให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพของตนเองและคนในครอบครัว รวมถึงการให้ประชาชนชักชวนประชาชนด้วยกันเอง จะทำให้ประชาชนทุกกลุ่มได้เข้ามามีส่วนร่วมและเห็นความสำคัญในการดำเนินงานของกองทุนมากยิ่งขึ้น

5. ควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพให้หลากหลาย เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกระดับ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน ทั้งเด็ก เยาวชน คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกวัย ที่อาศัยอยู่ในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงกัน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบหรือเทียบเคียงสมรรถนะ (Bench making) กับ การดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อหาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดว่ากองทุนฯ ของหน่วยงานใดมีแนวปฏิบัติที่ดีและเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนผู้รับบริการมากที่สุด

2. ควรมีการศึกษาสัมฤทธิ์ผลหรือประสิทธิผลการดำเนินงานของกองทุนว่ามีปัจจัยใดบ้าง ที่มีผลทำให้กองทุนฯ มีการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ